

Enligt sändlista

Kungörelsedelgivning

Bildande av naturreservatet Brunnstorpsmossen i Sävsjö kommun

Beslut

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808, MB) området Brunnstorpsmossen, som det avgränsas på bifogad karta (bilaga 1) och med de gränser som slutligen utmärks i fält, som naturreservat.

Syftet med naturreservatet är att:

- bevara en naturskogsartad skog med tall, gran och asp samt inslag av öppen mosse, sumpskog, gamla träd och död ved
- bevara biologisk mångfald knuten till dessa miljöer
- bevara mossens hydrologiska värden

Syftet ska uppnås genom att:

- naturskogsartad skog, öppen mosse och sumpskog i huvudsak lämnas till intern dynamik och naturliga processer kompletterat med åtgärder för att gynna främst tall och asp
- i yngre skog gynna föryngring av tall och asp, i första hand genom återkommande naturvårdsbränning och röjning av gran
- igenväxning av mossar motverkas genom trädavverkning och röjning samt restaurering av hydrologin
- nya kunskaper om hotade och hänsynskrävande arter och naturtyper ska inom ramen för syfte och föreskrifter beaktas i skötseln av naturreservatet

Skälen enligt 7 kap. 5 § MB

Skälen att bilda naturreservatet Brunnstorpsmossen är områdets naturskogsartade barrblandskog med stort inslag av tall, asprik skog på näringsrik mark samt relativt orörda mossar. Naturvärdena är knutna till spontant uppkommen skog med död ved och förekomst av gamla träd av främst tall, gran och asp. Till naturvärdena hör även skyddsvärda lavar på asp samt svampar, kärlväxter och mossor som växer i äldre

barrblandskog. Brunnstorpsmossens mosaik av barrblandskog med inslag av asp, sumpskog och mosse samt kuperade terräng är värdefullt för skogshöns som tjäder, orre och järpe vilka också finns i området.

För att uppnå och tillgodose syftet med naturreservatet beslutar Länsstyrelsen i enlighet med 7 kap. 5 § MB och med stöd av 7 kap. 6 och 30 §§ MB samt 22 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m., att nedan angivna föreskrifter ska gälla för naturreservatet (se **Naturreservatsföreskrifter**).

Länsstyrelsen fastställer, i enlighet med 3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m., bifogad skötselplan (bilaga 2), för områdets långsiktiga vård.

Naturreservatsföreskrifter

A. FÖRESKRIFTER ENLIGT 7 KAP. 5 § MB OM INSKRÄNKNINGAR I RÄTTEN ATT ANVÄNDA MARK- OCH VATTENOMRÅDEN

Inom naturreservatet är det förbjudet att:

1. bedriva skogsbruk eller på annat sätt skada eller transportera bort hela eller delar av levande eller döda träd eller buskar. Undantag gäller avverkning av gran i föreskriftsområde 2 i kartan (bilaga 1) senast år 2030
2. borra, spränga, gräva, schakta, muddra, utfylla, tippa eller utföra annan mekanisk markbearbetning
3. anordna upplag av något slag
4. dika eller dikesrensa
5. bedriva täkt av något slag
6. uppföra byggnad, parkerings- eller campingplats eller annan anläggning. Förbudet gäller inte underhåll av befintliga jakttorn. Efter Länsstyrelsens tillstånd är det tillåtet att uppföra nya jakttorn
7. framföra motordrivet fordon. Undantag gäller för uttransport av fällt vilt med mindre fordon på fastmark. Undantag gäller befintlig brukningsväg enligt karta (bilaga 1). Undantag gäller även vid skogsbruksåtgärder enligt föreskrift A1.
8. anlägga mark- eller luftledning, mast eller antenn
9. anlägga väg, led, bro eller spång
10. plantera eller så träd, buskar eller för området främmande arter
11. använda kemiska bekämpningsmedel, kalk eller andra växtnäringsämnen

Befintliga vägar med vägområden, enligt karta bilaga 1, är undantagna från föreskrifterna A1-A4, samt A7-A9.

**B. FÖRESKRIFTER ENLIGT 7 KAP. 6 § MB OM
FÖRPLIKTELSE FÖR ÄGARE OCH INNEHAVARE AV
SÄRSKILD RÄTT ATT TÅLA VISST INTRÅNG**

Ägare och innehavare av särskild rätt ska tåla att följande anordningar utförs och att följande åtgärder vidtas:

1. utmärkning av naturreservatet
2. uppsättning och underhåll av informationstavla
3. naturvårdsbränning inom föreskriftsområde 1 i kartan (bilaga 1), brandrefugiala miljöer som till exempel våtmarker undantas från naturvårdsbränning
4. de säkerhetsarrangemang som krävs vid naturvårdsbränning
5. röjning och ringbarkning av gran, försiktig luckhuggning, markstörning och stängsling i syfte att gynna föryngring och grovlekstillväxt av främst tall och asp.
6. avverkning och uttransport av gran inom föreskriftsområde 2 på kartan (bilaga 1) efter år 2030
7. undvika eller begränsa storskaliga angrepp av åttatandad granbarkborre genom utplacering av fällor, utläggning av fångstvirke, fällning av angripna granar, rotkapning av vindfällda granar och mekanisk reducering av yngelutrymme i färsk bark. Inga träd ska föras ut ur naturreservatet med undantag för eventuellt infört fångstvirke.
8. begränsa storskaliga angrepp av åttatandad granbarkborre genom att avverka stående eller liggande rått granvirke som är angripet av granbarkborre och transportera ut virket, där det är möjligt utan att områdets prioriterade bevarandevärden påverkas negativt på kort eller lång sikt och angreppet utgör ett betydande hot mot områdets prioriterade bevarandevärden. I samband med att uttransport sker ska motsvarande volym och dimensioner av död granved som inte är begärlig för granbarkborre placeras ut i naturreservatet
9. igenläggning av diken i syfte att återställa hydrologin. Igenläggning av diken får inte ske så att skogen utanför naturreservatet påverkas eller åtgärder enligt föreskrift A1 och B6 försvåras
10. röjning av igenväxningsvegetation och avverkning av träd på mossar i syfte att bibehålla öppna mossar
11. efter nya kunskaper om hotade och hänsynskrävande arter och naturtyper genomföra måttliga åtgärder såsom punktvis markstörning, punktbränning, extensivt bete eller luckhuggning för att säkerställa förekomst av dessa arter och naturtyper

12. bekämpning av invasiva främmande arter vilka kan motverka syftet med naturreservatet
13. genomförande av undersökningar av djur- och växtarter samt av mark- och vattenförhållanden, inklusive uppföljning av bevarandemål

C. ORDNINGSFÖRESKRIFTER ENLIGT 7 KAP. 30 § MB OM RÄTTEN ATT FÄRDAS OCH VISTAS INOM NATURRESERVATET SAMT OM ORDNINGEN I ÖVRIGT INOM NATURRESERVATET

Inom naturreservatet är det förbjudet att:

1. förstöra eller skada fast naturföremål eller liggande eller stående döda träd eller buskar
2. elda annat än med medhavd ved
3. plocka eller samla in mossor, lavar eller svampar, med undantag för insamling av enstaka exemplar för den artbestämning som inte låter sig göras i fält
4. samla in ryggradslösa djur med fällor som dödar
5. gräva upp växter
6. varaktigt sätta upp tavla, skylt, inskrift, affisch eller därmed jämförlig anordning

Inom naturreservatet är det utan Länsstyrelsens tillstånd förbjudet att:

7. använda naturreservatsområdet för organiserade tävlings- eller övningsändamål eller motsvarande med fler än 100 deltagare
8. använda naturreservatsområdet för lägerverksamhet med fler än 30 deltagare

Föreskrifterna under A och C ovan ska inte utgöra hinder för förvaltaren av naturreservatet, eller den som förvaltaren uppdrar åt, att utföra de åtgärder som behövs för att uppnå syftet med naturreservatet och som framgår av föreskrifterna under B ovan.

Efter tillstånd från Länsstyrelsen är det tillåtet med vetenskaplig undersökning eller motsvarande.

Upplysning

Länsstyrelsen vill påminna om att även andra lagar, förordningar och föreskrifter än naturreservatsföreskrifterna gäller eller kan komma att gälla för området.

Uppgifter om naturreservatet

Administrativa data

Namn	Brunnstorpsmossen
NVR-id	2059162
Areal	74,4 hektar (ha) varav vatten 0,04 ha
Beslut om Natura 2000	Nej
Kommun	Sävsjö
Socken	Hylletofta
Lägesbeskrivning	Ca 12 km norr om Vrigstad och ca 7 km öster om Svenarum
Fastigheter	Del av Hylletofta-Brunnstorp 1:3 och 1:2 och Nordanskog 1:8 Nyttjanderätter och servitut redovisas i sakägarförteckningen, bilaga 3
Fastighetsägarkategori	Enskilda
Gräns	Enligt beslutskartan, bilaga 1. Gränsen är inmätt enligt Naturvårdsverkets riktlinjer.
Förvaltare	Länsstyrelsen i Jönköpings län

Beskrivning av området

Naturen i Brunnstorpsmossen utgörs till stor del av naturskogsartad barrblandskog samt öppna och tallbevuxna mossmarker. På fastmark dominerar barrblandskog eller granskog med betydande inslag av tall. I de nordöstra, mer näringsrika delarna finns blockrik blandskog med asp och gran. Den kuperade terrängen skapar förutsättningar för omväxlande fuktiga och torra skogspartier där också branter, hållar och stora stenblock förekommer. Äldre träd finns av tall, gran, asp och någon enstaka ek i naturreservatets utkant. I barrskogen finns signalarter som spindelblomster, västlig hakmossa och stora kuddar av stor revmossa som tyder på skoglig kontinuitet. På flera aspar växer rikligt med den rödlistade arten lunglav, en god indikator på långvarig trädkontinuitet av gamla och grova lövträd. Mosaiken av våtmarker och flerskiktad barrskog med aspinslag innebär goda livsmiljöer för skogshönsen tjäder, orre och järpe. Både liggande och stående död ved bidrar ytterligare till områdets höga naturvärden. Vid Brunnstorps gamla tomt finns glest asplädda ytor som genom förekomst av röjningsrösen bär spår av äldre tiders jordbrukslandskap.

Beskrivning av ärendet

Arbetet med att skydda Brunnstorpssmossen som naturreservat startade i april 2018 när markägarna skickade in en intresseanmälan om formellt skydd av skog. Hela naturreservatet berör tre fastigheter som alla har samma markägare. En liten del av området är skyddat genom ett naturvårdsavtal som markägaren tecknat med Skogsstyrelsen.

Länsstyrelsen har haft löpande kontakt med markägarna under utredningstiden. I mars 2019 gav Länsstyrelsen i uppdrag åt Parason AB att göra en ersättningsutredning för området och i juni 2019 fick Torkel Öste Fastighetskonsulter AB i uppdrag att förhandla om ersättning med markägarna. I december 2021 undertecknades en överenskommelse om intrångsersättning mellan Länsstyrelsen och markägarna.

Samråd enligt 25 och 26 §§ förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. har skett med Naturvårdsverket, Skogsstyrelsen och Sävsjö kommun. Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen har tillstrykt att området blir naturreservat. Sävsjö kommun är positiva till att området blir naturreservat.

Förslag till beslut och skötselplan för bildande av naturreservatet Brunnstorpssmossen skickades på remiss den 17 oktober 2022 till Sävsjö kommun, Skogsstyrelsen, Sveriges Geologiska undersökning (SGU), Mellersta Götalands Jordägarförening (MGJ), ArtDatabanken, Lantbrukarnas riksförbund (LRF Syd), Naturskyddsföreningen i Sävsjö och Friluftsrådet i Jönköpings län. Samtidigt förelades sakägarna att inkomma med yttrande.

Yttranden har inkommit från Sävsjö kommun, Skogsstyrelsen och LRF. SGU har meddelat att de avstår från att yttra sig.

Sävsjö kommun är positiva till bildandet av naturreservatet. I kommunens nya förslag till översiktsplan pekas området med Brunnstorpssmossen ut som ett värdefullt natur- och friluftsområde. Kommunen föreslår därför att syftet för Brunnstorpssmossen ska omfatta även syfte för friluftsliv och att det ska göras iordning strövstigar inom naturreservatet och kopplas samman med det angränsande naturreservatet Hatten där det finns strövstigar med flera anordningar för besökare. Länsstyrelsen bedömer att det inte är prioriterat att anordna strövstigar eller dylikt för besökare i Brunnstorpssmossen eftersom det finns flera anordningar för besökare inom Hattens naturreservat. Det är svårt att binda samman de båda naturreservaten med en strövstig då gränsen mellan naturreservaten utgörs av mossmark och kärrområden som är svåra att ta sig fram i. Besökare är välkomna att utforska Brunnstorpssmossens naturreservat på egen hand. Länsstyrelsen tillmötesgår inte kommunens önskemål.

Skogsstyrelsen tillstyrker bildandet av naturreservatet. De är positiva till att Länsstyrelsen har beaktat risken för omfattande angrepp av åttatandad granbarkborre och tydligt beskrivit vilka bekämpningsåtgärder som kan bli aktuella.

LRF Syd är positiva till bildandet av naturreservatet. De är positiva till att naturreservatet bildas på markägarnas initiativ och att det finns föreskrifter som möjliggör för förvaltaren att begränsa storskaliga angrepp av granbarkborre.

Motivering till beslutet

Länsstyrelsen arbetar med genomförande av miljömålen som beslutats av riksdagen. Naturreservatsbildning av Brunnstorpsmossen bidrar till att miljö kvalitetsmålen "Levande skogar", "Ett rikt växt och djurliv", "Myllrande våtmarker" kan uppfyllas.

Brunnstorpsmossen är utpekad som riksintresse för naturvården (ID nummer: NRO06101) enligt 3 kap. MB och ingår i länets naturvårdsprogram (objekt 84-3). Naturreservatsbildningen i Brunnstorpsmossen prioriteras i enlighet med den strategi som finns vid urval av skogsområden för långsiktigt skydd i Jönköpings län (Strategi för formellt skydd av skog i Jönköpings län, 2020, Länsstyrelsen i Jönköpings län och Skogsstyrelsen). Brunnstorpsmossen bedöms ha högt naturvärde på beståndsnivå, vilket innebär att stora delar av skogen är av naturskogskaraktär med död ved och gammal skog med lång trädkontinuitet. Skogshönsen tjäder, orre och järpe som ingår i EU:s fågeldirektiv finns i Brunnstorpsmossen. I området finns även flera signalarter och rödlistade arter som spindelblomster, stor revmossa, lunglav, kandelabersvamp och violspindling. Brunnstorpsmossens våtmarksområden är relativt orörda vilket bidragit till att mossen har höga naturvärden. I Jönköpings läns våtmarksinventering har Brunnstorpsmossen bedömts vara av högsta klass med höga naturvärden. Inom naturreservatet nordöstra del finns en registrerad nyckelbiotop. Enligt länets strategi för formellt skydd av skog ligger Brunnstorpsmossen i högländets värdetrakt för barrblandskog. Flera skyddade barrblandskogar ligger inom värdetrakten och tillsammans skapar områdena förutsättningar för att arter knutna till naturtypen ska kunna sprida sig och finnas kvar. Brunnstorpsmossen gränsar till Hattens naturreservat i väst och nordöst om Brunnstorpsmossen ligger Västermarkens naturreservat, vilka båda har liknande naturvärden av barrblandskog med inslag av asp, sumpskog och våtmarker.

Länsstyrelsen bedömer att områdets höga naturvärden behöver ett skydd mot skogsbruk, uttransport av död ved och exploatering. I syfte att gynna tall och asp är området i behov av en anpassad skötsel som

naturvårdsbränning, tillfällig stängsling samt röjning och ringbarkning av gran. Trädavverkning och igenläggning av diken kan också bli aktuellt i syfte att öka arealen öppen mosse. I övrigt ska naturreservatet i huvudsak lämnas till fri utveckling där intern dynamik och naturliga processer ska få råda. Området ska därför skyddas som naturreservat.

Föreskrifterna är anpassade till naturreservatets syften och värden. De är främst avsedda att bevara och utveckla naturskogsartad barrblandskog och mosse. Länsstyrelsen har enligt 7 kap. 25 § MB avvägt föreskrifterna för området mot sakägares intresse och bedömer att föreskrifterna inte går längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Naturreservatsbildningen är förenlig med hushållningsbestämmelserna i 3 kap MB och med den för området gällande översiktsplanen.

I enlighet med vad som sägs i 4 och 5 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, bedömer Länsstyrelsen att de föreslagna ordningsföreskrifterna enligt 7 kap. 30 § MB innebär så begränsade kostnadmässiga och andra konsekvenser att det saknas skäl för en konsekvensutredning av regelgivningen.

Bestämmelser som beslutet grundas på

Enligt 7 kap. 4 § MB får ett mark- eller vattenområde av länsstyrelsen förklaras som naturreservat i syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behov av områden för friluftslivet. Ett område som behövs för att skydda, återställa eller nyskapa värdefulla naturmiljöer eller livsmiljöer för skyddsvärda arter får också förklaras som naturreservat.

Enligt 7 kap. 5 § MB ska i ett beslut om att bilda naturreservat skälen för beslutet anges. I beslutet ska också anges de inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden som behövs för att uppnå syftet med naturreservatet, såsom förbud mot bebyggelse, uppförande av stängsel, upplag, schaktning, täkt, uppodling, dikning, plantering, avverkning, jakt, fiske och användning av bekämpningsmedel. En inskränkning får innebära att tillträde till området förbjuds under hela eller delar av året.

I 7 kap. 6 § MB anges att om det behövs för att tillgodose syftet med ett naturreservat, får länsstyrelsen förplikta ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla sådana intrång som att det inom området

1. anläggs vägar, parkeringsplatser, vandringsleder, raststugor, tältplatser, badplatser, sanitära inrättningar eller liknande anordningar,

2. bereds tillträde till mark för allmänheten där allmänheten annars inte har rätt att vistas,
3. utförs gallring, röjning, slätter, plantering, betesdrift, avspärning eller liknande åtgärder, eller
4. genomförs undersökningar av djur- och växtarter samt av mark- och vattenförhållanden.

I 7 kap. 25 § MB anges att vid prövning av frågor om skydd av områden enligt detta kapitel ska hänsyn tas även till enskilda intressen. En inskränkning i enskilds rätt att använda mark eller vatten som grundas på skyddsbestämmelse i kapitlet får därför inte gå längre än som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

I 7 kap. 30 § MB stadgas att föreskrifter om rätten att färdas och vistas inom ett område som skyddas enligt detta kapitel och om ordningen i övrigt inom området får meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer, om det behövs för att tillgodose syftet med skyddet. Föreskrifterna ska gälla omedelbart, även om de överklagas.

I 2 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. anges bl.a. att länsstyrelsen ansvarar i länet för områdesskyddet.

Enligt 3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. ska länsstyrelsen fastställa en skötselplan för ett naturreservats långsiktiga vård. En skötselplan ska ingå i varje beslut om bildande av ett naturreservat.

Länsstyrelsen får, enligt 22 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m., meddela föreskrifter enligt 7 kap. 30 § MB.

Av 2 kap. 6 § MB framgår att för en verksamhet eller åtgärd som tar i anspråk ett mark- eller vattenområde ska det väljas en plats som är lämplig med hänsyn till att ändamålet ska kunna uppnås med minsta intrång och olägenhet för människors hälsa och miljön. Bestämmelserna i 3 och 4 kap. ska, bl.a. vid prövning av frågor enligt 7 kap., tillämpas endast i de fall som gäller ändrad användning av mark- eller vattenområden.

Enligt 5 § förordning (1998:896) om hushållning med mark- och vattenområden m.m. ska den myndighet, som ska tillämpa bestämmelserna i 3 och 4 kap. miljöbalken i ett ärende, i beslutet ange om den prövade anläggningen, verksamheten eller åtgärden går att förena med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurserna samt med den för området gällande regionplanen eller kommunala översiktsplanen.

Information

Beslutet kungörs i länets författningssamling samt i berörda dagstidningar. Föreskrifterna enligt 7 kap. 30 § MB träder i kraft den 23 juni och de gäller omedelbart även om de överklagas. Kungörelsen införs i SmT-gruppen den 1 juni 2023, vilket innebär att ett eventuellt överklagande ska ha inkommit till Länsstyrelsen senaste den 22 juni 2023.

Du kan överklaga beslutet

Se bilaga med överklagandehänvisning.

De som medverkat i beslutet

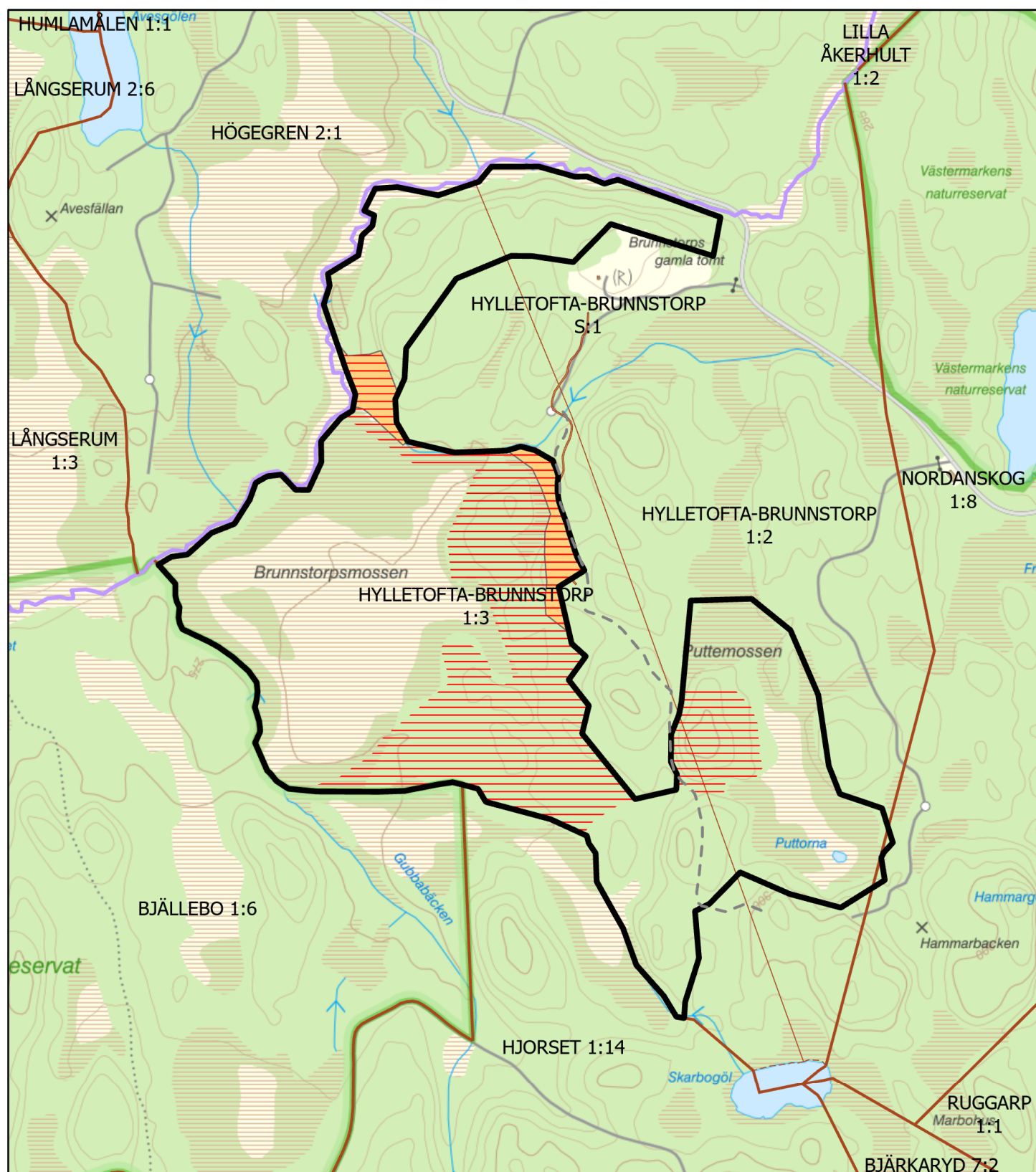
Beslutet har fattats av länsråd Johan Löwenadler Davidsson med naturvårdshandläggare Helena Uhlén som föredragande. I den slutliga handläggningen har också avdelningschef Gustav Enander och enhetschef Ingrid Camper medverkat.

Bilagor

1. Beslutskarta
2. Skötselplan med bilagor
3. Sakägarförteckning
4. Överklagandehänvisning regeringen
5. Sändlista

Naturreservatet Brunnstorpssmossen

Tillhör Länsstyrelsens beslut
2023-05-25, dnr 511-3896-2018

Länsstyrelsen
i Jönköpings län

© Lantmäteriet Geodatasamverkan
© Länsstyrelsen Jönköping

- Gräns för naturreservatet
- Föreskriftsområde 1, föreskrift B3
- Föreskriftsområde 2, föreskrift A1 och B6
- Brukningsväg

Skala 1:10 000

Meters
0 100 200 300 400